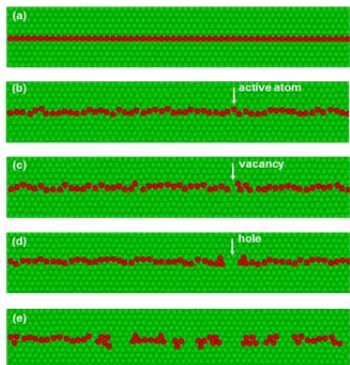

Най-значимо научно постижение на ИФХ – БАН за 2015 г.

Атомистичен модел и сценарий на термично скъсване на метални моноатомни нановерижки. Развит е атомистичен модел и сценарий на спонтанно скъсване на моноатомна метална нановерижка, разположена върху атомно гладка кристална повърхност. Установен е тристъпален механизъм на скъсване на верижката, който включва: (i) формиране на активни за процеса атоми; (ii) генериране на единични, възстановими атомни ваканции; (iii) образуване на стабилни ваканционни димери, които необратимо прекъсват нановерижката. Предложена е система от кинетични уравнения, описващи развитието във времето на процесите (i-iii), и на тази основа аналитично и чрез атомистични Монте Карло симулации са определени важни, физически значими характеристики като вероятност за поява на единична атомна ваканция, вероятност за поява на ваканционна дупка и време на живот на нановерижката.

Моноатомна нановерижка в пет последователни момента от нейното получаване до пълното и разграждане:

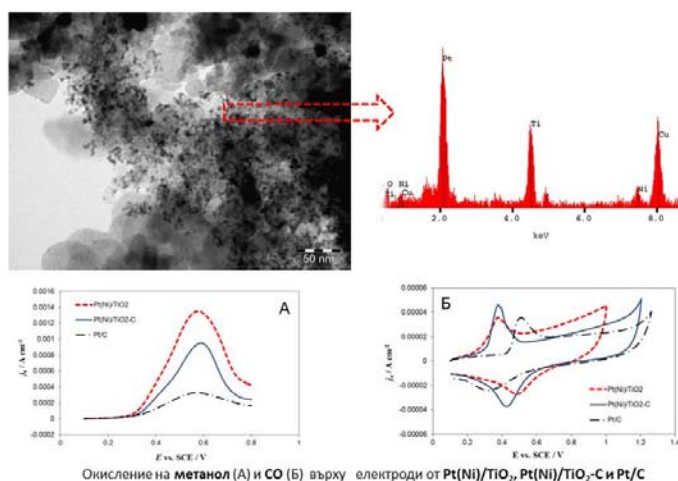
(a) – начална конфигурация; (b) – поява на активни атоми; (c) – поява на първа атомна единична ваканция; (d) – поява на ваканционен димер; (e) – пълен разпад до атомни кълъстери;

M. Michailov and D. Kashchiev, “Monatomic metal nanowires: Rupture kinetics and mean lifetime”, *Physica E: Low-dimensional Systems and Nanostructures* **70** (2015) 21–27.

Най-значимо научно-приложно постижение на ИФХ – БАН за 2015 г.

Pt(Ni) електрокатализатори за окисление на метанол, получени чрез галванично заместване върху прахови носители TiO_2 и $\text{TiO}_2\text{-C}$. Изготвени са би-метални катализатори Pt(Ni), с евентуални приложения в горивни клетки чрез двустъпална методика. Върху прахове от TiO_2 (Degussa® P-25) или смес от TiO_2 и въглерод (Vulcan XC72R) се нанася безтоково (химично) Ni. След това препаратът се потапя в разтвор на хлороплатинат, където на повърхността на nano-частичките се извършва спонтанно галванично заместване на Ni с Pt. По такъв начин, използвайки много ниски концентрации на Pt се получават материали с каталитични свойства близки или по-добри от комерсиалните Pt катализатори. Сравнението с търговския продукт Pt/C показва, че електродите на основата на получените катализатори Pt(Ni)/ TiO_2 and Pt(Ni)/ $\text{TiO}_2\text{-C}$ притежават по-висока специфична каталитична активност (спрямо електроактивната площ на Pt). Въпреки по-ниската специфична масова активност (в резултат на по-малката повърхност) получените би-метални нанокатализатори са по-евтини, с по-просто приготвяне и по-перспективни от тези с чиста платина. Подобрената специфична каталитична активност се обяснява със синергичния ефект на TiO_2 за облекчена десорбция на CO от местата на разположение на Pt.

Pt катализатор, получен чрез частично галванично заместване на Ni върху смес от въглеродни и TiO_2 наночастички.

J. Georgieva, E. Valova, I. Mintsouli, S. Sotiropoulos, D. Tatchev, S. Armyanov, A. Hubin, J. Dille, A. Hoell, V. Raghuwanshi, N. Karanasios, L. Malet, “Pt(Ni) electrocatalysts for methanol oxidation prepared by galvanic replacement on TiO_2 and $\text{TiO}_2\text{-C}$ powder supports”, *Journal of Electroanalytical Chemistry* **754** (2015) 65–74.